

M E M O R I U

adresat Prezidiului A c a d e m i e i R.P.R.

Biblioteca Filialei din Cluj a Academiei R.P.R. a adus în repetate rânduri la cunoștința forurilor indicate situația în care ea se găsește și care nu-i îngăduie să-și îndeplinească în măsura în care s'ar cuveni obligațiile ce cad asupra ei. Revenim astăzi, rugând Prezidiul Academiei să cerceteze faptele semnalate de noi cu toată atenția pe care a dovedit-o în permanență față de problemele științei românești.

I. Două sunt serviciile cărora Biblioteca trebuie să le facă față: a). Punerea la dispoziția Institutelor și Colectivelor din Cluj ale Academiei a publicațiilor științifice de care au nevoie cercetările întreprinse de specialiștii din localitate încadrația Academiei; b). Organizarea și punerea în stare de funcționare a materialului (cărți și reviste) concentrat în prezent în această Bibliotecă.

Îndeplinirea acestor servicii ridică o serie de probleme care privesc: 1. Procurarea de cărți; 2. Personalul și 3. Localul.

1. a). Calculând totul cu cea mai mare economie, noi am cerut prin proiectul de buget suma de lei 160.000. Această sumă trebuia să asigure abonamentele și procurarea de cărți din țară și din URSS, necesare tuturor Institutelor și Colectivelor din Cluj ale Academiei; trebuia să asigure în același timp instalarea unei legătorii, absolut necesară Bibliotecii noastre și, în cele din urmă, aducerea unor biblioteci din provincie, supuse acolo tuturor primejdiilor. Prin buget ni s'a aprobat însă numai suma de lei 40.000. Din aceștia, 25.000 lei au fost cheltuiți pentru plata abonamentelor din țară și din URSS. Restul (15.000 lei) era destinat transportării la Cluj a bibliotecii din Oradea Mare. Lipsită total de fondurile necesare procurării de cărți, Biblioteca este lipsită de toate publicațiile recent apărute în țară: publicațiuni progresiste, ediții din scriitori, studii asupra lor etc. Un caz ilustrativ este următorul: cu material împrumutat din Cluj și din București, noi am organizat la începutul anului o foarte instructivă Expoziție Caragiale. Și cu toate acestea, Biblioteca nu și-a putut procura încă, din lipsă de fonduri, nici una din edițiile recente ale operei scriitorului. Pentru comparație notăm că Seminarul de Literatură Română al Universității "M. Babeș", care este aprovizionat de Biblioteca Universitară, are toate aceste ediții în mai multe exemplare. Fondurile necesare cumpărării de cărți au fost concentrate toate la Biblioteca Academiei din București, care urma să găsească modalitatea de a ne pune la dispoziție suma ce ne revine nouă. Toate intervențiile noastre au rămas însă fără rezultat. Listele de cărți cerute de noi au fost, în cele mai numeroase cazuri aprobate, dar aprobarea a fost iluzorie, deoarece nu ni s'au acordat și fondurile necesare. Am propus atunci ca Biblioteca din București să ne aboneze la Colectura Bibliotecilor pentru toate publicațiile care privesc teme lucrate în Institutele noastre. Soluția nu era cea mai avantajoasă pentru noi, dar era totuși o modalitate de a ieși din impasul în care ne aflăm. Nici această propunere n'a avut nicio urmărire. La ultima intervenție făcută de Filiala Cluj a Academiei (adresa Nr. 1351 din 30 mai 1952), nu s'a primit de asemenea niciun răspuns.

Stim că soluția definitivă a chestiunii nu poate fi adusă decât de Statutul de Organizare a Bibliotecilor Academiei. Dar până la data când statutul acesta va fi aprobat definitiv și legal, rugăm Prezidiul Academiei să semnaleze Bibliotecii din București necesitatea de a stabili un aranjament provizoriu. Faptul este cu atât mai urgent pentru noi, cu cât Biblioteca noastră este lipsită și de

depozit legal.

b. Biblioteca noastră a înaintat Bibliotecii din București listele de cărți și reviste apărute în țările de democrație populară și în Apus. Până în clipa de față noi nu am primit nicio carte sau revistă din acestea.

c. Am intervenit în repetate rânduri să ni se trimită la timp publicațiile curente ale Academiei R.P.R. Cererea noastră a fost satisfăcută numai în parte.

d. În ceea ce privește organizarea legătoriei, ea s'a făcut în parte în sensul că mașinile au fost obținute aproape în întregime și localul amenajat. Ea totuși nu poate fi pusă în funcțiune, deoarece din schema de personal a Bibliotecii au fost reduse locurile de lucrători.

e. Aducerea bibliotecilor din provincie devenită mai dificilă acum prin legea de organizare a Așezămintelor Culturale, nu s'ar putea realiza nici din pricina lipsei de fonduri: mica sumă ce ne rămâne nu ar putea a coperi decât în parte cheltuielile de transport.

2.-a. Biblioteca are în prezent peste 350.000 volume, și în eventualitatea că bibliotecile din provincie ar putea fi aduse, ea ar avea peste 500.000 volume. Dată fiind starea în care se găsea fondul acesta de cărți când a fost preluat de Academie, prima obligație era alcătuirea unui inventar serios, care să ne facă să cunoaștem bogățiile pe care le posedă Academia. Este necesar apoi să se stabilească dubletele: Biblioteca noastră are un mare număr de publicații din secolele XVI-XVIII, publicații care lipsesc Bibliotecilor Academiei din București și Iași. Cum noi, la rândul nostru, suntem săraci în publicații românești, am propus Bibliotecii din București - și repetăm această propunere - un schimb de dublete, care ne-ar avantaja pe toți.

b. Lucrările de inventariere, ca toate lucrările noastre, merg mai greu decât am dori, din pricina numărului redus al personalului. Insuficient în ceea ce de mai înainte, el a fost diminuat foarte mult prin desăvârșirile din Decembrie 1951. Astăzi Biblioteca are un total de 21 de persoane în serviciul său, dintre care: 1 magazioner, 5 mănuitoari, 5 îngrijitori, 3 bibliotecari ajutor, 4 bibliotecari, 2 bibliotecari-sefi și 1 director. Unul dintre bibliotecarii sefi are o delegație specială (redactor al Buletinului Filialei), ceea ce îl răpește muncii de bibliotecar.

Numărul cu totul insuficient al funcționarilor din Biblioteca (nouă) îngreunează nu numai operațiile de inventariere și catalogare, ci și legătura cu institutele. El interzice apoi cu desăvârșire organizarea colecțiilor.

La acestea trebuie să se adauge faptul că Biblioteca este total lipsită de funcționari administrativi și de secretariat și că toate operațiile acestea trebuie să fie îndeplinite de bibliotecari. Mai mult chiar, în anumite împrejurări, bibliotecarii trebuie să îndeplinească și funcția de curier, deoarece nici curier nu avem.

3. Rezultatele muncii noastre sunt diminuate în parte și din situația localului.

a. Fondul de cărți este adăpostit în 6 locuri deosebite. Funcționează 4 săli mici de lectură, ceea ce înseamnă că personalul de serviciu și de control trebuie să fie de 4 ori mai numeros de cum ar fi în cazul Bibliotecii ar dispune de o singură sală mare de lectură. Serviciul și controlul sălilor de lectură absorb într'o mare măsură activitatea mănuitoarelor de cărți, dar ei trebuie să adeseori ajutați de bibliotecari sau de bibliotecari ajutoari.

b. O parte din cărți sunt depozitate la marginea orașului, în localul Institutului de Chimie, în săli care nu sunt terminate și care nu prezintă siguranță.

c. Fondul Blaj și birocările Centrale sunt adăpostite în localul Bibliotecii Universitare, unde ocupă în întregime un etaj. Biblioteca Universitară ne-a pus însă în vedere că nu va putea să ne adăpostească mai departe, de oare ce are nevoie de spațiul ocupat de noi, pentru degajarea depozitului său, care, supraîncărcat, a început să crape. La rândul său, spațiul locativ local ne-a pus în vedere să eliberăm camerele pe care le ocupăm în fosta mănăstire a Franciscanilor, unde sunt

depozitate aproximativ 10.000 volume.

II. Sunt și fapte de altă natură, unele mai importante, altele mai puțin importante, - care contribuie la sporirea greutateilor noastre. Bunăoară, Biblioteca nu dispune încă de un telefon. Cu mult mai importantă este însă lipsa unui aparat de microfilmare și a unor aparate de citit microfilmele. Cel dintâi să pună la adăpost de orice aventură în primul rând manuscrisele. Rătăcirea unuia dintre cele mai importante manuscrise ale noastre, cerut de Biblioteca Academiei încă de anul trecut, ne determină să semnalăm cu toată insistența necesitatea acestui aparat.

III. Toate lucrările acestea ne duc pe noi la următoarele concluzii, pe care ne luăm permisiunea să le supunem Prezidiului Academiei.

1. Este necesar să se acorde sumele trebuincioase pentru procurarea publicațiilor din țară și din URSS. Este necesar de asemenea să dispunem de o sumă pentru completarea vechiului nostru fond de periodice și de cărți. Ar fi o greșală să nu profităm de prețurile foarte scăzute la care ele se vând astăzi.

2. Să ni se acorde dreptul de depozit legal.

3. Să se ia măsuri ca revistele și cărțile cerute de noi din țările de democrație ^{populare} și din Apus să ne fie puse la dispoziție.

4. Biblioteca din București a Academiei să ne pună la dispoziție câte un exemplar din publicațiile bibliografice pe care le primește. În eventualitatea că nu primește aceste bibliografii decât într'un exemplar, să ni le împrumute pentru un timp limitat.

5. Să se ia măsuri ca publicațiile Academiei să ne fie trimise la timp.

6. Prin noul Statut de organizare să se mărească numărul funcționarilor de bibliotecă și să ni se acorde personalul administrativ și de secretariat așa ca să putem face față cerințelor Institutelor, precum și organizării Fondului de cărți de care dispunem.

7. Să fim sprijiniți în soluționarea imediată a problemei localului și să fie susținută propunerea noastră pentru construirea unui local propriu.

DIRECTOR,
Prof. D. Popovici

